

LATVIJAS REPUBLIKA
IZGLĪTĪBAS UN ZINĀTNES MINISTRIJA

VAĻŅU IELA 2, RĪGA, LV-1050, LATVIJA • TĀLRUNIS 67226209, 67047847 • FAKSS 67223905

Rīgā 25. 11. 2009 Nr. 1-12/350

Uz 17. 10. 2009. Nr. —

Latvijas Reģionālo un mazāk runāto
valodu savienībai
F.Candera ielā 12/2 – 20,
Rīga, LV-1046

Par reģionālās valodas statusu
latgaliešu valodai

Izglītības un zinātnes ministrija (turpmāk – IZM) ir saņēmusi Jūsu 2009.gada 17.oktobra vēstuli ar ierosinājumu IZM izstrādāt pasākumu programmu ar mērķi piešķirt reģionālās valodas statusu latgaliešu valodai (saņemta IZM 2009.gada 30.oktobrī, reģ.nr.1-12/775).

IZM informē, ka ir saskārusies ar vairākām problēmām, kas ierobežo iespējas īstenot Jūsu priekšlikumu.

Pirmkārt, jautājums par reģionālās valodas kā valodas īpaša juridiskā statusa piešķiršanu Latvijā ir saistīts ar nepieciešamību piemērot nacionālos un/vai starptautiskos tiesību aktus. Norādām, ka termina „reģionālā valoda” izpratne un līdz ar to arī lietojums ir problemātisks ne tikai Latvijas, bet arī starptautiskajā valodas politikā. Eiropas reģionālo un minoritāšu valodu hartā (1992), kuru Latvija nav ratificējusi, šī termina izpratne nav skaidri formulēta un termini „reģionālās valodas” un „minoritāšu valodas” tiek lietoti kā sinonīmi. Arī dažādu starptautisku pētniecisko projektu darba materiāli un pārskati liecina, ka termini „reģionālā valoda”, „minoritāšu valoda”, „imigrantu valoda” tiek lietoti atšķirīgā interpretācijā.

Otrs diskutablais jautājums ir saistīts ar terminu „latgaliešu valoda”, jo Valsts valodas likumā (1999) termins „latgaliešu valoda” nav lietots, bet likuma 3.panta ceturtajā daļā konkrēts juridiskais statuss noteikts latgaliešu rakstu valodai kā vēsturiskam latviešu valodas paveidam, kura saglabāšanu, aizsardzību un attīstību nodrošina valsts.

Tā kā ne Valsts valodas likums, ne kādi citi normatīvie akti neparedz reģionālās valodas statusu kādai Latvijā lietotai valodai, valodas paveidam, dialektam vai izloksnei, ne arī kādai svešvalodai, informējam, ka Latvijā spēkā esošās likumdošanas ietvaros nav iespējams risināt jautājumu par reģionālās valodas statusa piešķiršanu latgaliešu valodai.

Neraugoties uz to, uzskatām, ka gan Latgales, gan citu Latvijas kultūrvēsturisko novadu tradicionālās kultūrvides saglabāšana un attīstīšana ir svarīgs Latvijas valsts un pašvaldību politikas aspekts. To apliecina Latvijas pievienošanās UNESCO 2003.gadā pieņemtajai Konvencijai par nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanu (turpmāk – konvencija). Tā kā nemateriālā kultūras mantojuma, t.sk. valodas saglabāšana ir viena no svarīgākajām prioritātēm kultūras politikā pasaulē, arī Latgales tradicionālās savdabīgās kultūrvides, t.sk. valodas izkopšana un attīstība ir nozīmīga ne tikai Latvijas, bet visas pasaules kultūras kontekstā. Lai nepieļautu Latgales kultūrvides sašaurināšanos, latgaliešu savdabīgo valodas tradīciju izzušanu, aicinām Jūs izstrādāt Latgales nemateriālā kultūras mantojuma atbalsta pasākumus atbilstoši konvencijā definētajam un saskaņā ar konvencijas dalībvalstu Ģenerālās asamblejas 2008.gada jūnijā apstiprinātajiem Konvencijas par nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanu īstenošanas norādījumiem. Sīkāka informācija atrodama UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas mājaslapā www.unesco.lv.

Valsts sekretāra vietniece
nozares politikas jautājumos

K.Vāgnere

Z.Sneibe
67047907